

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. november 11.

1. Megbukott a szövetségi hárompárti kormánykoalíció

Olaf Scholz (SPD) kancellár múlt hét szerda este válságtanácskozásokat követően bejelentette, hogy azonnali hatállyal elbocsátja szövetségi pénzügyminiszterét, Christian Lindnert (FDP). Pártelnökük elbocsátásának a hírére a hárompárti kormánykoalíció legkisebb juniorpartnere, az FDP felmondta az együttműködést az SPD-vel és a Zöldekkel, így kevesebb, mint három év alatt megszűnt a 2021. december 8-án hivatalba lépett jelzőlámpa-koalíció (SPD-Zöldek-FDP) és a német újkori történelemben egyedülálló módon kisebbségi kormánya (SPD-Zöldek) lett Németországnak. A négy FDP-s miniszterből Christian Lindner el lett bocsátva, Marco Buschmann, szövetségi igazságügyi miniszter és Bettina Stark-Watzinger szövetségi oktatásügyi miniszter önként lemondtak hivatalukról, míg Volker Wissing, szövetségi közlekedésügyi miniszter és FDP főtitkár kilépett pártjából, hogy hivatalban maradhasson.

Döntését a kancellár egy sajtótájékoztató keretében közölte a széles nyilvánossággal. Jól előkészített beszédében Scholz elmondta, hogy több megoldási javaslatot is tett az FDP felé, többek között a gyengélkedő német gazdaság gyors támogatását, valamint további segélyek nyújtását Ukrajnának. A pénzügyminiszter azonban Scholz szerint nem mutatott hajlandóságot a megegyezésre, és súlyos vádakat fogalmazott meg vele szemben: Lindnert csak a klientúrájának a kiszolgálása és a saját pártjának a túlélése motiválta. *„Lindner szövetségi miniszter túl gyakran akadályozta meg a törvények elfogadását irreleváns módon”* – mondta Scholz hozzátéve, hogy *„Túl gyakran bocsátkozott kicsinyes pártpolitikai taktikákba. Túl gyakran játszott a bizalmamat. [...] Komoly kormányzati munka így nem lehetséges”* – jelentette ki a kancellár Scholz. Egyúttal a kancellár bejelentette, hogy még pár, már megkezdett törvényjavaslatot és intézkedést szeretne keresztülvinni a Bundestagon, amelyhez – mivel már nem rendelkezik kormánytöbbséggel – a legnagyobb ellenzéki párttal, a CDU-val próbál meg majd egyeztetni. Ezt követően pedig január 15-én bizalmi szavazást kezdeményez maga ellen, melynek elvesztése után – ami már csak formalitásnak fog számítani - a szövetségi elnök feloszlathatja a Bundestagot és előrehozott választásokat írhat ki. Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnök ezzel kapcsolatban jelezte, hogy kész ezt a lépést megtenni, hogy Németországban helyreálljon a politikai stabilitás.

Lindner a tanácskozások során azt javasolta a kancellárnak, hogy legyenek előrehozott választások, mert a tárgyalások során kiderült, hogy a gazdasági és pénzügyi politikában nincs elegendő közös pont a felek között, az ország érdeke pedig az, hogy gyorsan visszanyerje a stabilitást és a cselekvőképességet. Ehhez a pénzügyminiszter elmondása szerint azt javasolta, hogy a kormánykoalíció pártjai közösen törekedjenek arra, hogy 2025 elején a lehető

leggyorsabban tartsanak előrehozott választásokat, hogy „*rendezett és méltóságteljes módon*” lehessen új kormányt. Ebben és a már megkezdett intézkedések és törvények megszavazásában, valamint egy pótköltségvetés elfogadásában a 2024-es évre az FDP még részt vett volna Lindner javaslata alapján. Azonban a kancellár ultimátumot adott neki, hogy vagy függesszék fel az Alaptörvényben foglalt adósságfeket egy nemzetközi vészhelyzetre való hivatkozással – tekintettel Donald Trump amerikai elnök újraválasztására és az ukrajnai háború alakulására –, vagy menesztí hivatalából a pénzügyminisztert. Lindner utóbbi opciót választotta, mert az adósságfék feladásába – amely már a 2021-es választási kampány óta az FDP „szent tehene” – nem tudott beleegyezni, mert ezzel megszegte volna hivatali esküjét. Ezen felül Lindner azzal vádolta meg a kancellárt, hogy Scholz pontosan kiszámította a koalíció felbomlását, és kancellárként túlságosan „*erőtlen és ambícióatlan*” volt ahhoz, hogy Németországot visszaterelje a helyes útra.

Még az őszi ülésidőszakot megelőzően Lindner a „*döntések őszét*” hirdette meg a koalíció jövőjét illetően, elsősorban a jövő évi költségvetés körül kialakult vitákra utalva. Emellett a Németországot a gazdasági válságból kivezető stratégiákat illetően sem volt megegyezés a kormánypartok között – mindegyik külön-külön gazdaság élénkítő javaslatokkal és csomagokkal állt elő annak tudatában, hogy nem fognak tudni azokról megegyezni egymással a felek. A legutóbbit – mint múlt héten megírtuk – éppen Christian Lindner mutatta be, amely egyúttal az utolsó cseppnek bizonyult a már így is töredező kormánykoalíció poharában.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Mihamarabbi előrehozott választást követel a CDU

A hárompárti kormánykoalíció megbukása után Olaf Scholz (SPD) kancellár megbeszélésre hívta a legnagyobb ellenzéki párt, a CDU elnökét és frakcióvezetőjét, Friedrich Merzet. A CDU/CSU Bundestag-frakció tájékoztatása szerint a közel félórás tárgyalás az elkövetkezendő időben a Bundestagban való szelektív együttműködésről eredménytelen maradt. Bár Merz felajánlotta Scholznak, hogy az Unió-pártok bármikor hajlandóak a Bundestagban megvitatni a soron következő törvényeket, de mindezt csak akkor, ha a kancellár a következő napokban benyújtja a bizalmi szavazást a Bundestagban. Merz ezzel kapcsolatban múlt héten kijelentette: „*Az Ampel már nem rendelkezik többséggel a német Bundestagban, ezért a CDU/CSU-frakció egyhangú döntésével fel kell szólítanunk a szövetségi kancellárt, hogy azonnal, legkésőbb a jövő hét elejéig írjon ki bizalmi szavazást.*” Ezen kívül az Unió-pártok azzal vádolták a kancellárt, hogy instrumentalizálja a Szövetségi Választási Bizottság elnökét, Ruth Brandot, aki szerint egy januári vagy februári előrehozott választás lebonyolítása komoly problémákat jelent a karácsonyi és újévi leállások és esetleges papírhiány miatt. Sajtóértesülések szerint azonban ez az indoklás előre egyeztetett volt az Olaf Scholz által vezetett Kancellári Hivatallal.

A nyomás hatására a kancellár engedni látszik és már hajlandónak mutatkozik a bizalmi szavazást korábban, mint eredetileg javasolta január 15-én kezdeményezni. „*A lehető legnyugodtabban kell megvitatnunk az időpontot*” – mondta Scholz a budapesti informális Európai Tanács ülésen. Ehhez a kancellár egy későbbi interjúban azt javasolta, hogy az SPD Bundestag frakcióvezetője és Friedrich Merz egyezzenek meg egy közös időpontban és ő hajlandó annak a dátumnak a függvényében benyújtani a Bundestagnak a bizalmi szavazást.

Törvényileg a szövetségi elnök egy bizalmi szavazást követően 21 napon belül feloszlathatja a Bundestagot, majd a feloszlítás időpontjától számított 60 napon belül meg kell tartani a választásokat. Abban a 21 napban még van elég idő arra, hogy kiderüljön, vannak-e olyan kérdések, amelyekről közösen kell dönteni.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Válságban a német autóipar

A Volkswagen után a Schaeffler, a BMW és az Audi is leépítéseket, illetve komoly nyereségcsökkenéseket jelentettek be.

A herogenaurachi székhelyű Schaeffler autóipari beszállító vállalat, melynek két magyarországi gyártelepe is van, 4700 munkahelyet szüntet meg, ebből 2800-at Németországban. A leépítés összesen tíz németországi, valamint öt másik európai telephelyet érint, amelyből kettőt teljesen bezárnak majd. Az intézkedésekre vélhetőleg 2025 és 2027 között kerül sor, a cég 2024 végéig közli majd ezzel kapcsolatban a részleteket. A Schaeffler a „*versenyképesség hosszú távú növelését*” nevezi meg a leépítés központi céljaként. Ugyanakkor a dolgozóknak az intézkedések „*szociálisan felelős végrehajtását*” ígéri. Rövid távon azonban az átszervezés pénzbe fog kerülni a csoportnak, 580 millió eurós kiadással számolnak emiatt. A leépítéseket a vállalat a kihívásokkal teli piaci környezettel, a globális verseny fokozódó intenzitásával és a folyamatban lévő autóipari beszállítóiparban történő átalakulással indokolja. Az átszervezés másik oka a Vitesco autóipari beszállító cég Schaefflerbe való integrációja, amely adminisztratív munkahelyek megszűnésével járt.

Szintén múlt heti hír, hogy a BMW leépítést ugyan nem, de komoly veszteségcsökkenést jelentett be. A vállalat nyeresége a harmadik negyedévben az előző évi harmadik negyedévi adatokhoz viszonyítva csaknem 84%-kal 476 millió euróra zuhant – közölte a cég Münchenben, hozzátéve, hogy forgalmuk közel 16%-kal 32,4 milliárd euróra zsugorodott az alacsonyabb eladások miatt. A BMW a Kínában akadozó üzletmenetet, a műszaki intézkedések költségeit és a Continental által szállított fékekkel kapcsolatos problémákat nevezte meg a legfőbb okok között. Szeptemberben a vállalat több, mint 1,5 millió autót hívott vissza vagy nem szállított le az esetleges fékhibákra hivatkozva.

Ám nem csak a BMW, hanem a Volkswagen leányvállalata is nagy kiesésekkel néz szembe: az Audi csoport eredménye 91%-kal csökkent a harmadik negyedévben. Mint azt az autógyártó cég Ingolstadtban bejelentette, a július-szeptemberi üzemi eredmény 106 millió euró volt, 91%-kal kevesebb az egy évvel korábinál, csak a Lamborghini és a Bentley luxusmárkák akadályozták meg, hogy a cég veszteségeket könyveljen el. Az Audi mindazonáltal megerősítette az idei évre vonatkozó előrejelzését, és így továbbra is azzal számol, hogy az árbevétele 70 milliárdról 63-68 milliárd euróra csökken, a nyeresége pedig 6-8% lesz. Mindemelett az Audi valószínűleg február végén le kívánja állítani az elektromos autók gyártását a brüsszeli üzemében, a foglalkoztatási garanciát viszont 2029-ig fenntartják.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

4. Felemás sikerek a BSW és a CDU közötti tartományi koalíciós tárgyalások során

A CDU, a BSW és az SPD közötti szászországi kormánykoalícióról szóló tárgyalások minden jel szerint kudarcba fulladtak. A három párt mintegy két héttel ezelőtt kezdte meg az előzetes tárgyalásokat egy esetleges hárompárti kormányalakításról. A háború és béke kérdését körbejáró harmadik megbeszéléssorozat után a BSW azzal vádolta a lehetséges koalíciós partnereket, hogy nem hajlandóak a béke melletti elkötelezettségben megállapodni. *„Aki ilyen politikát folytat, az elveszíti az embereket a tartományban”* – magyarázta Sabine Zimmermann, a BSW tartományi elnöke. Michael Kretschmer (CDU) szászországi miniszterelnök ugyanakkor a BSW pártelnökét, Saha Wagenknechtet hibáztatta a kudarcért. *„Az, hogy Wagenknecht asszony így kigáncsolja a szász választókat nem jó fejlemény”* – nyilatkozta Kretschmer, aki egyúttal csalódásának is hangot adott. Meglátása szerint a tárgyalások kudarcra meglepetésként érte a szászokat. *„Mi nem így láttuk. Ezt a döntést senki sem hozta meg Szászországban. A döntés Berlinben született.”* Kretschmer egyúttal ismét kizárta az AfD-vel való lehetséges együttműködést, bár ettől függetlenül bizalmas négyszemközti megbeszéléseket folytatott az AfD tartományi vezetőjével, Jörg Urbannal. A sajtóhírek szerint az AfD kérésére szervezett találkozó ugyanakkor heves kritikát váltott ki számos más párt politikusai részéről.

Kretschmer szerint a pártbizottságok most tárgyalásokat folytatnak majd az esetleges további lépésekről. Mivel azonban a CDU az AfD mellett a Die Linke-vel való koalíciót is kizárta, Kretschmernek lényegében csak a kisebbségi kormányalakítás lehetősége marad. Szövetségi szinten a CDU/CSU-n belüli konzervatív szárny az utóbbi időben többször is ezt követelte, mindazonáltal Kretschmer elvetette ennek a lehetőségét azzal érvelve, hogy egy ilyen kormány működésének a megőrzése mindennapos tárgyalásokkal járna, ami hihetetlenül sok energiát kötne le. Az alkotmány szerint a szász miniszterelnököt az új tartományi parlament megalakulásától számított négy hónapon belül kell megválasztani. Ez a határidő 2025. február elején jár le. Ellenkező esetben a parlamentet fel kell oszlatni, és új választásokat kell majd kiírni.

Ezzel párhuzamosan tovább folynak a BSW az SPD és a CDU közötti tárgyalások Thüringiában, Mario Voigt tartományi CDU-elnök továbbra is optimistán nyilatkozott egy esetleges koalíció létrejöttéről, ugyanakkor elismerte, hogy minden egyes nappal újabb és újabb faktorok léphetnek életbe, melyek tovább nehezítik a helyzetet. Szintén él még egy, a BSW bevonásával létrejövő, koalíció esélye Brandenburgban. A tartomány esetében a BSW-nek elsődlegesen a választásokon győztes SPD-vel kéne megegyeznie, erre a másik két tartománnyal ellentétben jelen állás szerint jobb esély van, ugyanis a felek már koalíciós tárgyalásokat folytatnak egymással.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Átfogó razzia szélsőjobboldali terrorista szervezet ellen

Átfogó rendőrségi akciót követően egy militáns szélsőjobboldali csoport hat feltételezett tagját helyezték előzetes letartóztatásba Németországban – jelentette be a Szövetségi Ügyészség. A 21 és 25 év közötti férfiakat azzal vádolják, hogy jobboldali terrorszervezetet hoztak létre „Szász szeparatisták” néven. Az ügyészség szerint a csoportot rasszista, antiszemita és részben apokaliptikus ideológia jellemezte. A csoporthoz összesen 15-20 fő tartozhat, ugyanakkor a pontos szervezeti hálózat felderítése még zajlik. A hat letartóztatott német férfi mellett állítólag hét másik gyanúsított még szabadlábon van. A razzia során 20 ingatlant kutattak át, elsősorban Lipcsében és környékén, Drezdában, Meißen kerületében és egy lengyelországi helyszínen.

A letartóztatottak között van az AfD egyik grimmai helyi politikusa is. Sajtóértesülések szerint további két, az AfD-vel, valamint annak ifjúsági szervezetével kapcsolatban álló férfi is az elfogottak között van. A szászországi AfD mindazonáltal elutasított mindennemű kapcsolatot a csoport és a párt között. *„Csak a korábbi sajtóhíreket ismerjük az esetről. Pártunk szilárdan kiáll a szabad demokratikus alaprend mellett. Sem tartalmi, sem szervezeti szempontból nincs semmi közünk egy ilyen feltételezett neonáci „szeparatista csoporthoz”* – nyilatkozta Andreas Harlaß, a párt tartományi szóvivője a dpa hírügynökségnek.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Menekültek visszatoloncolásáról szóló egyezményt kötött Németország Szomáliával

Szomália ígéretet tett Németországnak, hogy visszaveszi a tartózkodási jog nélkül Németországban tartózkodó szomáliai állampolgárokat – jelentette be Olaf Scholz (SPD) kancellár, miután Berlinben találkozott Hassan Sheikh Mohamud szomáliai elnökkel. A kancellár hangsúlyozta, hogy gyorsabb eljárásokra van szükség, különösen a bűnözők esetében. *„Ez a Németországban élő szomáliaiak igen nagyszámú közösségének is érdeke, akik jól érzik itt magukat és jól integrálódtak.”* – mondta Scholz. A szomáliai elnök kiemelte, hogy reméli, a visszatoloncolási folyamat a jövőben zökkenőmentesen fog zajlani. A német kormány szerint mintegy 65.000 szomáliai él Németországban, ennek egyik oka, hogy az Afrika szarván fekvő országot évek óta konfliktus és erőszak sújtja. Ennek kapcsán a német kancellár kijelentette, hogy a Szomália egy részét ellenőrzése alatt tartó *„Al-Schabaab terrorista szervezet elleni küzdelem olyan feladat, amelyben az Európai Unió és az ENSZ missziói keretében szívesen támogatjuk a szomáliai kormányt.”*

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

Helyzetkép csata után – az EU és az Egyesült Államok helyzete az európai parlamenti és az amerikai elnökválasztást követően címmel tart előadást november 12-én kedden az MCC Székesfehérvári központjában professzor Ludger Kühnhardt német politológus és politikai tanácsadó.

További információért és a regisztrációhoz kattintson [ide](#).

Cikk- és interjúajánló

Dráma Németországban: múlt hét szerdán, november 6-án összeomlott a német koalíciós kormány, amelyről Bauer Bence, Intézetünk igazgatója nyilatkozott a Hit Rádióban.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Hit Rádió oldalára](#).

Donald Trump fölényes diadalmának másnapján, 2024. november 6-án politikai földrengés rázta meg Berlint. Az Olaf Scholz szociáldemokrata kancellár vezette szövetségi kormány szétesett – írta elemzésében Intézetünk igazgatója, Bauer Bence.

A teljes cikk megtekintéséhez kattintson a [Magyar Nemzet oldalára](#).

A HírTv híradójában Intézetünk igazgatójának, Bauer Bencének az elemzését a német hárompárti kormánykoalíció megbukásáról mutatták be.

A teljes videó megtekintéséhez kattintson a [HírTv Youtube-csatornájára](#).

Olaf Scholz német kancellár azáltal, hogy menesztve Christian Lindner pénzügyminisztert, koalíciós válságba sodorva Németországot, ami előre hozott választásokat vetít előre – véli Intézetünk igazgatója, Bauer Bence.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Impresszum

Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Horváth Csenge

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Web:

www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu